

บทที่ 10

ยอห์น 1:18 พระบุตรองค์เดียว หรือว่า พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา?

พระคัมภีร์ฉบับภาษาอังกฤษเห็นไม่เหมือนกันเกี่ยวกับยอห์น 1:18

พระคัมภีร์สมัยใหม่สองฉบับ คือฉบับอิงลิชแอสแตนดาร์ด (ESV) และฉบับโฮลแมนคริสเตียนแอสแตนดาร์ด (HCSB) ที่ตีพิมพ์ครั้งแรกในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน ให้คำแปลยอห์น 1:18 ที่ขัดแย้งกัน

ฉบับ ESV:¹ ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้าเลย พระเจ้าองค์เดียว ผู้ทรงอยู่เคียงข้างพระบิดา ได้ทรงสำแดงพระองค์ให้ประจักษ์แล้ว

ฉบับ HCSB:² ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้าเลย พระบุตรองค์เดียวและเพียงผู้เดียว พระองค์ผู้ทรงอยู่เคียงข้างพระบิดา ได้ทรงเปิดเผยพระองค์แล้ว

ฉบับไหนที่แปลได้ถูกต้อง ฉบับ ESV หรือว่าฉบับ HCSB? ฉบับ ESV แปลว่า “พระเจ้าองค์เดียว” ซึ่งเป็นการแปลตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่ทำให้พระเยซูเป็นพระเจ้าองค์เดียว ในขณะที่ฉบับ HCSB แปลว่า “พระบุตรองค์เดียวและเพียงผู้เดียว” ซึ่งไม่ได้แปลตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่ทำให้พระเยซูเป็นพระบุตรของพระเจ้า

สองฉบับนี้เป็นตัวแทนของสองค่าย ค่ายหนึ่งประกอบด้วยฉบับ HCSB, CJB, KJV, NJB, RSV, REB³ ซึ่งชอบที่จะใช้ “พระบุตรองค์เดียว” ที่ไม่ได้ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ หรือรูปแบบที่ต่างกัน เช่น “พระบุตรองค์เดียวและเพียงผู้เดียว” ส่วนอีกค่ายหนึ่งประกอบด้วยฉบับ ESV, NASB, NIV, NET⁴ ซึ่งชอบที่จะใช้ “พระเจ้าองค์เดียว” ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ หรือใช้รูปแบบที่ต่างกัน เช่น “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”

¹ ESV: No one has ever seen God; *the only God*, who is at the Father's side, he has made him known.

² HCSB: No one has ever seen God. *The One and Only Son* - the One who is at the Father's side - He has revealed Him

³ Holman Christian Standard Bible (HCSB), Complete Jewish Bible (CJB), King James Version (KJV), New Jerusalem Bible (NJB), Revised Standard Version (RSV), Revised English Bible (REB)

⁴ English Standard Version (ESV), New American Standard Bible (NASB), New International Version (NIV), New English Translation (NET)

ในคำที่ใช้ “พระเจ้าองค์เดียว” (ของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ) มีความแตกต่างเพิ่มเติมระหว่าง “พระเจ้าองค์เดียว” กับ “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” ตามที่เห็นได้ในฉบับ ESV เทียบกับ NASB (เพิ่มตัวเอน) ดังนี้

ฉบับ ESV: ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้าเลย *พระเจ้าองค์เดียว* ผู้ทรงอยู่เคียงข้างพระบิดา ได้ทรงสำแดงพระองค์ให้ประจักษ์แล้ว

ฉบับ NASB: ไม่มีใครเห็นพระเจ้าในเวลาใดเลย *พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา* ผู้ทรงอยู่ในพระทรงของพระบิดา พระองค์ได้ทรงอธิบายพระองค์แล้ว

การแปลของฉบับ ESV มีปัญหาทั้งในด้านหลักเหตุผลและศาสนศาสตร์ การแปลว่า “พระเจ้าองค์เดียว” นั้นเราหมายถึงอะไรหรือ? ถ้าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าองค์เดียว ก็จะต้องมองไม่เห็นพระเยซูในความหมายที่เห็นเป็นรูปธรรม เพราะข้อนี้กล่าวว่า “ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้าเลย” ที่เลวร้ายยิ่งกว่านั้นก็ คือ ถ้าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าองค์เดียว นั่นก็จะเป็นการตัดพระบิดาออกจากความเป็นพระเจ้า ซึ่งจะเป็นข้อสรุปที่เป็นการหมิ่นประมาทแม้กระทั่งกับบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ และยังคงขัดแย้งกับยอห์น 17:3 ที่กล่าวว่า พระบิดาทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียวอีกด้วย

หลักฐานภายนอก

ทั้งสองคำนี้แสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นสองแบบจากตัวบทภาษากรีก ที่นำมาใช้ในการแปลข้อนี้ระหว่างฉบับไบเบิลกับฉบับอเล็กซานเดรีย พุดให้ง่ายก็คือ การแปลว่า “พระบุตรองค์เดียว” นั้นยึดจากตัวบทฉบับไบเบิล (ที่รู้จักกันดีว่าเป็นตัวบทของฉบับภาษากรีกส่วนใหญ่⁵) ซึ่งเป็นตัวบทที่ได้รับการรับรองมากที่สุด (การสนับสนุนตัวบท) ในบรรดาต้นฉบับภาษากรีกทั้งหมดที่รู้จักกัน ในทางกลับกัน “พระเจ้าองค์เดียว” นั้นยึดจากตัวบทฉบับอเล็กซานเดรียที่แสดงด้วยต้นฉบับซึ่งแม้ว่าจะมีน้อยกว่า แต่โดยทั่วไปแล้วจะเก่าแก่กว่าและมักจะให้น้ำหนักมากกว่าในฉบับ UBS5 และ NA28⁶

บรรทัดฐานของต้นฉบับสมัยแรกมีความสมเหตุสมผล แต่โดยตัวของมันเองแล้วไม่ได้คำนึงถึงความจริงที่ว่า แม้แต่ต้นฉบับในสมัยแรกก็อาจมีข้อผิดพลาดได้ (เช่น การตีความภาษาอาราเมคอย่างผิด ๆ ดังที่เราจะได้เห็น) การตีความพระคัมภีร์ใหม่ที่เชื่อถือได้นั้น จะคำนึงถึงทั้งฉบับที่ใช้ตัวบทของฉบับภาษากรีกส่วนใหญ่ และตัวบทของฉบับภาษากรีกที่นำมาจากต้นฉบับโบราณของฉบับ UBS5/NA28 ผนวกกับการประเมินที่มีหลักการ ดังนั้นมันจึงไม่ใช่เรื่องของการเลือกฉบับหนึ่งเพื่อจะตัดอีกฉบับหนึ่งออกไป

⁵ Majority Text

⁶ UBS5 The Greek New Testament, 5th edition (พระคัมภีร์ภาษากรีกฉบับสหสมาคมพระคริสตธรรมสากล พิมพ์ครั้งที่ 5) NA28 Novum Testamentum Graece (Nestle-Aland), 28th edition (พระคัมภีร์ภาษากรีกฉบับเนสเชิล-อลันด์ พิมพ์ครั้งที่ 28)

ตัวบทภาษากรีกที่เป็นรากฐานการแปล “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” คือพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีกฉบับเนสเชิล-อลันด์ (NA27/NA28) และพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีกฉบับสหสมาคมพระคริสตธรรมสากล (UBS4/UBS5)⁷

ในคู่มืออธิบายตัวบทพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีก (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2)⁸ ที่ใช้คู่กับฉบับ UBS4 อธิบายในหน้า 169-170 ว่า ต้นฉบับปาปิรัส P⁶⁶ และ P⁷⁵ มีอิทธิพลต่อ “เสียงส่วนใหญ่” ของคณะกรรมการบรรณธิการที่เป็นนักวิชาการห้าคนของ UBS ที่ชอบใช้ “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”

แต่หนึ่งในห้าคนคืออัลเลน วิกเกริน⁹ ผู้มีชื่อเสียงด้านภาษากรีกและผู้เชี่ยวชาญด้านต้นฉบับพระคัมภีร์ใหม่ ได้บันทึกคำคัดค้านของเขาเกี่ยวกับการตัดสินใจของคณะกรรมการในหมายเหตุที่รวมอยู่ในคู่มืออธิบาย ซึ่งเขากล่าวว่า *monogenēs theos* (พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา) “อาจเป็นข้อผิดพลาดในการคัดลอกแต่เดิม (สมัยแรก ๆ) ในต้นฉบับดั้งเดิมของฉบับอเล็กซานเดรีย” ต้นฉบับดั้งเดิมที่ยืนยันความเป็นพระเจ้าของพระเยซู และต่อมาได้รับชัยชนะที่การประชุมสังคายนาแห่งไนเซีย

วิกเกรินกล่าวเสริมว่า “อย่างน้อยการตัดสินใจแบบ D จะดีกว่า” เมื่อตัวบทในฉบับ UBS4 ถูกจัดประเภทเป็น {D} นั่นก็หมายความว่า “มีข้อสงสัยอย่างมากเกี่ยวกับการอ่านที่เลือกไว้แล้วสำหรับตัวบท” อันที่จริงมีข้อสงสัยเล็กน้อยกับการอ่านนี้ในฉบับ UBS4 และ UBS5 ที่จัดเป็นประเภท {B} นั้นบ่งชี้ว่าหลักฐานต้นฉบับสนับสนุน *monogenēs theos* (“พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”)¹⁰ แต่ก็ได้ท่วมท้น

สมาชิกคณะกรรมการอีกคนหนึ่งชื่อแมทธิว แบล็ค¹¹ ซึ่งในหนังสือของเขาที่ชื่อ *การทำความเข้าใจพระกิตติคุณทั้งสี่เล่มและกิจการในภาษาอาราเมค*¹² ได้อ้างถึงการประเมินของนักวิชาการภาษาอาราเมคอีกคนหนึ่งโดยได้รับการเห็นชอบว่า

....หนึ่งในข้อสังเกตที่สำคัญมากที่สุดของเบอร์นีย์¹³ เกี่ยวกับลักษณะนี้ [การอ่านภาษาอาราเมคอย่างผิด ๆ] ก็คือว่า *monogenēs theos* ที่ถกเถียงกันในยอห์น 1:18 นั้น แปล *yehidh ‘elaha* อย่างผิด ๆ ว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”¹⁴ (หน้า 11)

พูดอีกอย่างก็คือ ผู้คัดลอกบางคนในสมัยแรก ๆ ได้อ่าน “ผู้เดียวที่บังเกิดจากพระเจ้า” (“the only begotten of God”) อย่างผิด ๆ ว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” (“the only begotten God”)! นี่เป็นเรื่องที่น่าตกใจที่การตัดสินใจของ “เสียงส่วนใหญ่” ของคณะกรรมการห้าคน ได้ส่งผลให้พระคัมภีร์หลายล้านเล่มถูกตีพิมพ์ว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” แทนที่จะเป็น “ผู้เดียวที่บังเกิดจากพระเจ้า” ผู้อ่านพระคัมภีร์ส่วนใหญ่จะไม่ทราบเรื่องราวเบื้องหลังของการอ่านนี้

⁷ *Novum Testamentum Graece* (NA27/NA28); United Bible Societies Greek NT (UBS4/UBS5)

⁸ *A Textual Commentary on the Greek NT* (2nd edition)

⁹ Allen Wikgren

¹⁰ (the only begotten God)

¹¹ Matthew Black

¹² *An Aramaic Approach to the Gospels and Acts*

¹³ Burney

¹⁴ “the only begotten God”

หลักฐานภายใน

นี่คือสถานการณ์ในตอนนี้ คือที่หลักฐานต้นฉบับยอห์น 1:18 ถูกแบ่งระหว่าง “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” กับ “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” ความแตกต่างนี้ เห็นได้จากความเห็นที่ไม่เป็นเอกฉันท์ในคณะกรรมการของสหสมาคมพระคริสตธรรมสากล (UBS)¹⁵ ดังนั้นจึงมีระดับ {B} ของความไม่แน่นอนที่เข้าข้าง “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” อีกทั้งยังมีความแตกต่างระหว่างพระคัมภีร์กระแสหลักที่บางฉบับก็จะอ่านตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ (ฉบับ ESV, NASB, NIV, NET) และบางฉบับจะไม่อ่านตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ (ฉบับ HCSB, CJB, KJV, NJB, RSV, REB) ด้วยเหตุนี้หลักฐานต้นฉบับโดยตัวของมันเอง จึงไม่ได้แก้ไขปัญหา แล้วหลักฐานภายในล่ะ?

ในพระคัมภีร์ใหม่ คำว่า “*monogenēs*” (“คนเดียว” หรือ “หนึ่งเดียว” ฉบับ BDAG)¹⁶ ถูกใช้กับพระเยซูเฉพาะในการเขียนของยอห์นเท่านั้น ยิ่งกว่านั้นแล้ว ทำตัวอย่างของ *monogenēs* ในการเขียนของยอห์นทั้งหมดจะอ้างถึงพระเยซู และไม่ได้อ้างถึงคนอื่น

ดังนั้นเราจึงต้องมุ่งเน้นไปที่เฉพาะการเขียนของยอห์นเพื่อการวิเคราะห์ของเรา ต่อไปนี้เป็นสี่ข้อในพระคัมภีร์ใหม่ที่นอกจากยอห์น 1:18 ซึ่งใช้ *monogenēs* กับพระเยซู (ข้อทั้งหมดมาจากฉบับ NASB)¹⁷

ยอห์น 1:14 และพระวาทะมาเป็นเนื้อหนังและประทับอยู่ท่ามกลางเรา และเราได้เห็นพระสิริของพระองค์ ดังพระสิริของผู้เดียวที่บังเกิดจากพระบิดา บริบูรณ์ด้วยพระคุณและความจริง

ยอห์น 3:16 เพราะพระเจ้าทรงรักโลกน้อยอย่างมาก จึงได้ประทานพระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมาของพระองค์ เพื่อใครก็ตามที่วางใจในพระบุตรนั้นจะไม่พินาศ แต่จะมีชีวิตนิรันดร์

ยอห์น 3:18 ผู้ที่วางใจในพระบุตรจะไม่ถูกพิพากษา ผู้ที่ไม่วางใจก็ถูกพิพากษาอยู่แล้ว เพราะเขาไม่ได้วางใจในพระนามพระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมาของพระเจ้า

1 ยอห์น 4:9 แต่ความรักของพระเจ้านี้ก็เป็นที่ประจักษ์แก่เรา ที่พระเจ้าได้ทรงส่งพระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมาของพระองค์เข้ามาในโลก เพื่อเราจะได้มีชีวิตโดยพระบุตร

¹⁵ United Bible Societies

¹⁶ “only begotten” หรือ “only” หรือ “unique”

¹⁷ John 1:14 And the Word became flesh, and dwelt among us, and we beheld His glory, glory as of the **only begotten** from the Father, full of grace and truth.

John 3:16 For God so loved the world, that He gave His **only begotten** Son, that whoever believes in Him shall not perish, but have eternal life.

John 3:18 He who believes in Him is not judged; he who does not believe has been judged already, because he has not believed in the name of the **only begotten** Son of God.

1 John 4:9 By this the love of God was manifested in us, that God has sent His **only begotten** Son into the world so that we might live through Him.

เราตั้งข้อสังเกตบางประการ

- สามข้อสุดท้ายที่ให้ไว้ อยู่ในนอกคำขึ้นต้นของยอห์น และทั้งสามข้อได้พูดถึง “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” ดังนั้น เมื่อใดก็ตามที่ *monogenēs* ถูกใช้กับพระเยซูที่นอกจากคำขึ้นต้นนี้แล้ว มันก็จะหมายถึงพระองค์ว่าเป็นพระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา และไม่เคยหมายถึงพระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา
- ยอห์น 1:14 ข้อแรกในสี่ข้อนี้ไม่มีทั้ง “พระบุตร” หรือ “พระเจ้า” ดังนั้นตามจุดประสงค์ของเราแล้ว จึงถือว่าเป็นหลักฐานที่ “เป็นกลาง” ในการตัดสินใจระหว่าง “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” กับ “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”
- ถ้าเราอ่านยอห์น 1:18 ที่ถกเถียงกันว่าเป็น “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” (การอ่านตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ) มันก็จะขัดแย้งกับข้ออื่น ๆ ทั้งหมดในงานเขียนของยอห์นที่พูดถึง “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” ความจริงก็คือคำพูดว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” ไม่ได้มีปรากฏที่ไหนเลยในพระคัมภีร์ใหม่ที่นอกจากยอห์น 1:18 ที่ถกเถียงกัน ทำไมยอห์นจึงขัดแย้งกับตัวเองโดยใช้ “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” อย่างคงเส้นคงวา มากจนเกินไปในยอห์น 1:18? ถ้าเราแยกข้อนี้ออกจากการเขียนส่วนที่เหลือของยอห์น โดยให้ข้อนี้กล่าวว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” มันก็จะไม่เหมือนกับที่อื่น ๆ ในพระกิตติคุณยอห์นหรือแม้แต่ในพระคัมภีร์ใหม่ เราจะต้องจำไว้ว่ายอห์นใช้ *monogenēs* กับพระเยซูด้วยการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เพราะเขาไม่ได้นำไปใช้กับใครอีก
- แต่ถ้าเราอ่านยอห์น 1:18 ให้เป็น “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” ทั้งห้าข้อก็จะสอดคล้องกัน
- ไม่น่าแปลกใจเลยที่ในห้าข้อนี้ มีเฉพาะยอห์น 1:18 เท่านั้นที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับตัวบท อีกสี่ข้อไม่มีปัญหาเกี่ยวกับตัวบทและไม่มีคำอธิบายใด ๆ ในเชิงอรรถเชิงวิเคราะห์ของฉบับ UBS5

ถึงอย่างนั้น บางคนอาจโต้แย้งว่าเป็นหลักของการวิจารณ์ตัวบท ที่ในเมื่อ “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” จะอ่านเข้าใจยากกว่า “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” มันจึงเป็นไปได้มากกว่า การอ่านอย่างแรกได้เปลี่ยนมาเป็นการอ่านอย่างหลัง เพื่อแก้ปัญหาความยุ่งยากนี้ นั่นก็อาจเป็นไปได้ แต่ความจริงก็ยังคงอยู่ที่ปัญหาเกี่ยวกับตัวบทยอห์น 1:18 ที่ไม่เป็นกลางในหลักคำสอน ซึ่งแตกต่างจากข้ออื่น ๆ ที่เป็นกลางในหลักคำสอนแม้ว่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับตัวบท ตัวอย่างคือยอห์น 1:19 แค่อ้อัดมา มีความแตกต่างของตัวบทในคำพูดว่า “พวกยิวส่งพวกปุโรหิตและพวกเลวีจากกรุงเยรูซาเล็ม” แต่เป็นกลางในหลักคำสอน

อิทธิพลของหลักคำสอนเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากกระบวนการยกพระเยซูขึ้นเป็นพระเจ้าได้เริ่มขึ้นก่อน ค.ศ. 200 ถ้า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” ถูกกำหนดให้อ่านแบบนั้นจริงๆ ในต้นฉบับสมัยแรก ๆ ที่แพร่หลายกันแล้วราวๆ ค.ศ. 200 แล้วพวกผู้นำคริสตจักรของคนต่างชาติซึ่งในเวลานั้นก็ได้ยกพระเยซูขึ้นเป็นพระเจ้าแล้ว จะไม่รับรองโดยเร็วหรือ? แต่ความจริงยังคงมีอยู่ว่า ตัวบทส่วนใหญ่ของพระคัมภีร์ใหม่ก็ใช้ “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา”

นั่นเป็นเหตุผลที่อัลเลน วิกเกริน ซึ่งเราได้อ้างอิงถึงจึงกล่าวว่า การอ่าน “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” อาจเป็น “ข้อผิดพลาดในการคัดลอกในต้นฉบับดั้งเดิมของฉบับอเล็กซานเดรีย” ในยุคแรก นั่นเป็นผลมาจากอิทธิพลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพในยุคแรก

- ในหนังสือของเจมส์ เอฟ แมคแกรีธ¹⁸ ที่ชื่อ *พระเจ้าที่เที่ยงแท้เพียงองค์เดียว: ความเชื่อที่ว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียวของคริสเตียนยุคแรกในบริบทของชาวยิว*¹⁹ ได้ให้ความเห็นที่โดดเด่นบางอย่างเกี่ยวกับยอห์น 1:18 ซึ่งรวมถึงข้อสังเกตว่าต้นฉบับปาปิรัส P⁶⁶ และ P⁷⁵ (บางคนเห็นว่าเป็นการโน้มนำในการเข้าข้าง “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”) มีหลักฐานที่เป็นอิทธิพลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ตัวอย่างเช่น ทั้งฉบับปาปิรัส P⁶⁶ และ P⁷⁵ ลบคำว่า “พระเจ้า” ออกจากยอห์น 5:44 เพื่อหลีกเลี่ยงการบอกว่าเป็นบิดาคือ “พระเจ้าแต่องค์เดียว” ตอนนี้นำพระบิดาเป็นแค่ “องค์เดียว” จึงทำให้เป็นไปได้ที่จะนับรวมพระเยซูเป็นพระเจ้าได้ ฉบับปาปิรัส P⁶⁶ เพิ่ม “the” (นี้) กับคำ “God” (พระเจ้า) ในยอห์น 10:33 เพื่อให้พระเยซูเป็น “พระเจ้าองค์นั้น” (the God) แทนที่จะเป็น “พระ” (god) ในความหมายที่ลดลงของสดุดี 82:6 (“เจ้าทั้งหลายเป็นพระ”)²⁰ นี่คือข้อความที่ตัดตอนมาจากหนังสือของแมคแกรีธ

การรับรองต้นฉบับปาปิรัสสองฉบับของพระกิตติคุณในยุคแรกของฉบับอเล็กซานเดรีย ที่รู้จักกันว่า P⁶⁶ และ P⁷⁵ มักจะให้น้ำหนักมากกว่าที่ควรเป็น จริง ๆ แล้ว P⁷⁵ เป็นต้นฉบับแรก ๆ อย่างมาก แต่มักจะให้การอ่านซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าด้อยกว่า และในบางกรณีแสดงให้เห็นถึงสัญญาที่มีเจตนาเพิ่มเติมหรือแก้ไข สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ สองต้นฉบับนี้พร้อมใจกันที่จะทิ้งคำ “พระเจ้า” ในยอห์น 5:44 ซึ่งนักวิชาการเกือบทั้งหมดเห็นว่าเป็นส่วนของต้นฉบับเดิม บีสลีย์ เมอร์เรย์²¹ มองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องบังเอิญ แต่ก็อาจเป็นไปได้พอ ๆ กันที่พวกผู้คัดลอกต้นฉบับเหล่านี้มีปัญหาในการกล่าวถึงพระบิดาว่าเป็นพระเจ้าแต่ *องค์เดียว* เนื่องจาก “โลกอส” ก็สามารถเรียกได้ว่าเป็น “พระเจ้า” ความสำคัญอีกอย่างก็คือ P⁶⁶ เพิ่มคำนำหน้านามที่เฉพาะเจาะจงหน้าคำ “พระเจ้า” ในยอห์น 10:33 ดังนั้นจึงมีข้อบ่งชี้ว่า ผู้ที่คัดลอกต้นฉบับเหล่านี้มีมุมมองทางศาสนศาสตร์ที่เจาะจง ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากการคัดลอกของพวกเขา ทั้งสองต้นฉบับนี้ยังคงการอ่านที่ด้อยกว่าอย่างมาก... (หน้า 65, เว้นเชิงอรรถ)

ฟิลิป ดับบลิว คอมฟอร์ท กล่าวในคู่มืออธิบายตัวบทตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพอย่างแรงกล้าของเขาที่ชื่อ *คู่มืออธิบายเกี่ยวกับต้นฉบับและตัวบทของพระคัมภีร์ใหม่*²² ในหน้า 248 ว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” เป็นการอ่านที่เป็นไปได้สำหรับยอห์น 1:18 เพื่อให้สอดคล้องกับส่วนที่เหลือในคำขึ้นต้นของยอห์นในการสนับสนุนการเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ และนั่นก็เป็นภาพสะท้อนของยอห์น 1:1 และเป็นการบทรูปที่เหมาะสมกับคำขึ้นต้น แต่ข้อโต้แย้งนี้ไม่น่าเชื่อถือ ไม่เพียงเพราะการให้ข้อสรุปที่ชี้แนะ (โดยสันนิษฐานความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ ขณะที่พยายามโต้แย้ง) แต่ยังเป็นเพราะหลักฐานสามารถ

¹⁸ James F. McGrath

¹⁹ *The Only True God: Early Christian Monotheism in Its Jewish Context*

²⁰ สดุดี 82:6 เราได้กล่าวว่า “เจ้าทั้งหลายเป็นพระ เป็นบุตรองค์สูงสุด เจ้าทุกคนนั่นแหละ”

²¹ Beasley-Murray

²² Philip Wesley Comfort; *A Commentary of the Manuscripts and Text of the New Testament*

โต้แย้งในทางตรงกันข้ามได้พอกัน โดยการเปิดเผยแรงจูงใจที่ชัดเจนแบบตรีเอกานุภาพในการอ่านยอห์น 1:18 ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถจะมองข้ามได้เนื่องจากการยกพระเยซูขึ้นเป็นพระเจ้าในคริสตจักรยุคแรก

บาร์ต ดี แอร์แมน (การอ้างอิงพระเยซูผิด ๆ, หน้า 162)²³ กล่าวว่าถ้อยคำเดิมของยอห์น 1:18 เป็นไปได้มากที่จะเป็น “พระบุตรองค์เดียว” มากกว่า “พระเจ้าองค์เดียว” เพราะการเปลี่ยนจาก “พระบุตรองค์เดียว” มาเป็น “พระเจ้าองค์เดียว”²⁴ นั้น เป็นการอธิบายที่พอฟังได้จากการคง “องค์เดียว” ไว้ในทั้งสองคำ ประเด็นก็คือว่า หากผู้คัดลอกได้เปลี่ยน “พระบุตรองค์เดียว” ที่ไม่เป็นปัญหา ให้เป็น “พระเจ้าองค์เดียว” ที่เป็นปัญหาคำด้วยเหตุผลของหลักคำสอน (เป็นปัญหาเพราะนั้นจะไม่รวมพระบิดาว่าเป็นพระเจ้า) ผู้คัดลอกก็ได้เผยแพร่การเปลี่ยนแปลงของเขาเองและความพยายามที่ไม่สำเร็จของเขาเอง โดยการลบหลักหรือลึ้มที่จะลบคำประกอบ “องค์เดียว”

ในการวิเคราะห์ขั้นสุดท้าย โดยไม่คำนึงถึงสิ่งนี้อาจเป็นหลักฐานภายนอกหรือภายใน ผลลัพธ์ที่ได้ก็คือ พระคัมภีร์เช่นฉบับ CJB, KJV, HCSB, NJB, RSV, และ REB ได้เลือกที่จะแปลยอห์น 1:18 ในแบบที่ไม่ใช่ความเชื่อในตรีเอกานุภาพแม้ว่าฉบับเหล่านี้จะมีความโอนเอียงไปทางความเชื่อในตรีเอกานุภาพอยู่บ้าง แต่ในทางตรงกันข้าม ฉบับ ESV ให้การอ่านยอห์น 1:18 เป็นตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพแม้จะมีปัญหามากมายที่เกิดขึ้นก็ตาม มันทำให้ยอห์นขัดแย้งในตัวเองและบอกเป็นนัยว่าพระเยซูทรงเป็น “พระเจ้าแต่ต่างองค์เดียว” ที่กันพระเจ้าพระบิดาออกไป

พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับเฮเยอร์²⁵ เกี่ยวกับ *monogenēs* ปฏิเสธการอ่านยอห์น 1:18 ว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” เพราะมันไม่สอดคล้องกับวิถีคิดของยอห์น และอาจได้รับแรงจูงใจจากหลักคำสอน

การอ่าน *monogenēs theos* (โดยไม่มีคำนำหน้านามหน้าคำ *monogenēs*) ในยอห์น 1:18 ซึ่งได้รับการสนับสนุนด้วยน้ำหนักเพียงน้อยนิดจากหลักฐานโบราณ...เป็นสิ่งที่ไม่คุ้นกับแนวคิดและการพูดของยอห์น (ยอห์น 3:16, 18; 1 ยอห์น 4:9)²⁶ เป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องและแข็งกร้าว ดูเหมือนว่าเป็นจุดเริ่มของความกระตือรือร้นที่ตันทุ้ง ซึ่งเริ่มต้นไม่นานหลังจากสมัยแรก ๆ ของคริสตจักร

²³ Bart D. Ehrman (*Misquoting Jesus*, p.162)

²⁴ “unique Son” to “unique God” หรือแปลว่า “พระบุตรหนึ่งเดียว” มาเป็น “พระเจ้าหนึ่งเดียว” (ผู้แปล)

²⁵ Thayer’s Greek-English lexicon

²⁶ ยอห์น 3:16 “พระเจ้าทรงรักโลกดังนี้ คือได้ประทานพระบุตรองค์เดียวของพระองค์”

1 ยอห์น 4:9 “พระเจ้าทรงใช้พระบุตรองค์เดียวของพระองค์เข้ามาในโลก เพื่อเราจะได้ดำรงชีวิตโดยพระบุตร”